

Eerste weg links

Stem voor sociale wederopbouw Stem SP

In plaats van rechtdoor gaan met Paars, of nog verder rechtsaf slaan, kan straks worden gekozen voor de eerste weg links. Dat alternatief presenteerde de SP eind september op een drukbezochte persconferentie in het Haagse Nieuwspoort. Eerste weg links wil zeggen: kiezen voor ingrijpende sociale wederopbouw, spreiding van kennis, inkomen en macht en voorrang van ecologie boven economie. Wat zijn de '150 alternatieven voor Paars' zoals Jan Marijnissen het brede scala van voorstellen aanduidt in het nieuwe ontwerpverkiezingsprogramma 'Eerste weg links'? Een overzicht.

Eerste weg links

We halen ruim 8 miljard terug bij de hoge inkomens, van de 30 miljard die Paars in totaal heeft weggegeven

Foto Paul Peters

We kiezen zonder dralen voor ingrijpende sociale wederopbouw. Dat kost veel geld – maar doorgaan met sociale afbraak en versplintering zal op den duur ongetwijfeld nog véél meer kosten. Sociale wederopbouw is kostbaar, maar levert ook ‘kostbare’ resultaten op: een beter leven en een fijner samenleving voor iedereen; een leefbaarder wereld, ook voor komende generaties die voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de beslissingen die wij *nu* nemen en de daden die wij *nu* stellen.

Er is tot op zekere hoogte een parallel te trekken met de wederopbouw van na de Tweede Wereldoorlog. Als ons volk, ons land, toen niet bereid was geweest alles op alles te zetten om wat vernield was weer op te bouwen, waren we vandaag blut. Er past groot respect voor alle vrouwen en mannen die op een moment dat we vrijwel bankroet waren en het land deels in puin lag, materieel en sociaal, de handen ineen sloegen en begonnen met de wederopbouw: met puin ruimen, bommen demonteren, huizen bouwen, en ziekenhuizen en scholen, infrastructuur herstellen en sociale zekerheid ontwikkelen voor iedereen die door omstandigheden buiten de eigen schuld niet kon meekomen. Bij onze achting voor al die bouwers van destijds, hoort de bereidheid om opnieuw de knop om te zetten en aan een nieuwe sociale wederopbouw te beginnen – in ontegenzeggelijk veel betere omstandigheden dan onze vaders, moeders, opa's en oma's. De middelen hebben we al, nu komt het er op aan ze effectiever en eerlijker te verdelen.

We hakken in ‘Eerste weg links’ stevige knopen door met onze alternatieven voor Paars. We kiezen ervoor om de belangrijkste dingen nu eerst te doen: in de zorg, het onderwijs, het milieu, de veiligheid, de inkomensverdeling. Dat is onze boodschap in de komende verkiezingscampagne.

HOOFDLIJNEN VAN BELEID

Dit is de Eerste weg links:

Samengevat pleiten we ervoor om nu te beginnen met de sociale wederopbouw door de strijd aan te gaan met de tweedeling, zoals die in de achterliggende tijd gegroeid is.

Daarvoor zijn drie koerswijzigingen nodig:

- Geef de publieke sector weer de plaats die ze verdient: in het hart van onze beschaving.
- Kies voor drastische verkleining van de enorme verschillen in inkomens en vermogens, nationaal en internationaal.
- Reken af met de kortzichtigheid om natuur en milieu als ondergeschoven kindje te behandelen.

Dit zijn de vijftien hoofdlijnen van onze voorstellen:

1 Sociale wederopbouw

We investeren ruim 33 miljard gulden – 15 miljard euro – in de sociale wederopbouw, met name in de verbetering van zorg, onderwijs, milieu, veiligheid en inkomensverhoudingen. De privatiseringsprojecten worden bevroren en de regie van de overheid komt terug op belangrijke terreinen als zorg, vervoer, telecommunicatie en ruimtelijke ordening. We geven niet méér uit dan we binnenkrijgen, maar verlenen voorrang aan het inlossen van de maatschappelijke schuld boven de staatsschuld. We halen ruim 8 miljard gulden terug bij de hoge inkomens van de 30 miljard die Paars in totaal heeft weggegeven.

2 Spreiding van kennis, inkomen en macht

We herverdelen lasten en lusten. Spreiding van kennis, inkomen en macht wordt kernpunt van beleid. Mensen met lage inkomens gaan er 10% op vooruit, door meer inkomen en minder lasten. We helpen tenminste 100.000 WAO'ers weer aan het werk en zorgen voor een drastische beperking van de instroom door veel betere begeleiding van werknemers. Mede daardoor kunnen de sociale uitkeringen omhoog. Wiw- en ID-banen worden echte banen. De kinderbijslag wordt inkomensafhankelijk. Grootverdieners gaan vanaf 500.000 gulden 72% betalen en er komt een vermogenswinstbelasting met een tarief van 35%. Managers vallen voortaan ook onder een CAO. Er komt een garantie op aftrek van de hypotheekrente tot een bedrag van 420.000 gulden.

3 Ecologie boven economie

Economische aanslagen op natuur en milieu tolereren we niet. De Noordzee, de Wadden, de Biesbosch en de Veluwe verdienen extra bescherming. De IJzeren Rijn mag niet door de Limburgse Meinweg. Wij steunen het Nationaal Natuur Offensief. De uitstoot van broeikasgassen gaat omlaag overeenkomstig het Kyoto-verdrag en ook grootverbruikers van energie gaan voortaan ‘ecotaks’ betalen. Kernenergie (ook uit het buitenland) wordt verboden en de luchtvaartprivileges worden afgeschaft. Ruim baan wordt gegeven aan het bevorderen van duurzame energie en het indammen van afvalstromen en beperkingen worden opgelegd aan het gebruik van milieuschadelijke stoffen.

4 Zorg voor iedereen

Er komt een nationale zorgverzekering, gebaseerd op solidariteit tussen rijk en arm, en tussen ziek en gezond. Er komt een prijzenwet voor geneesmiddelen en hulpmiddelen. Er komen 20.000 verplegenden en verzorgenden bij. De gezondheidsverschillen tussen arm en rijk worden aangepakt en de jeugdzorg verbeterd. De verslavingszorg wordt meer gericht op preventie en maatschappelijk herstel. We brengen alle daklozen onder dak. Met een ‘Nederland Onder Dak-plan’, waarin huisvesting wordt gekoppeld aan verzorging, begeleiding, bescherming en herstel van eigen waardigheid.

Eerste weg links

Er komt een nationale zorgverzekering, gebaseerd op solidariteit tussen rijk en arm, en tussen ziek en gezond

5 Veilig voedsel van boer tot bord

We kiezen voor voedselveiligheid 'van boer tot bord'. We geven voorrang aan duurzaam boeren boven grootschalige landbouw en bio-industrie, en rekenen eerlijke, kostendekkende prijzen voor boerenproducten. In 2006 moet tenminste 10% van de landbouwproductie biologisch zijn.

6 Iedereen goed onderdak

Leefbare buurten en wijken vereisen een evenwichtige opbouw en voldoen de groen, winkels, postkantoren, buurthuizen. We trekken één miljard extra uit voor meer politie en toezichthouders. Huiving dient voor iedereen betaalbaar te zijn. Daarom verdwijnt de automatische huurverhoging en wordt de huursubsidie verbeterd. De overheid neemt weer de regie bij de ruimtelijke ordening, gaat grondspeculatie tegen en kiest voor een socialere grondpolitiek. Er komt een belasting op waardeestijging van grond door overheidsinvesteringen, zoals infrastructuur. De politiek van 'Nederland-transportband' wordt stopgezet.

7 Openbaar vervoer van en voor ons allemaal

Het openbaar vervoer moet weer in overheidshanden komen. Trein, tram, metro en bus krijgen de ruimte om adequaat mensen op een comfortabele en milieuvriendelijke wijze naar hun plaats van bestemming te

brengen. Om de ergste ellende te bestrijden komen er een 'Noodplan Spoor' en een bevrozing van de openbaar vervoerstarieven. Het klassenverschil wordt opgeheven. Schiphol moet krimpen in plaats van uitbreiden. De Betuwelijn laten we varen.

8 Gelijke kansen op school

Onderwijs moet als investering in de toekomst gezien worden en daarom veel ruimer bemeten worden met middelen dan nu het geval is. Gelijke toegang voor iedereen moet worden gegarandeerd. Onderwijspersoneel krijgt betere arbeidsvoorwaarden, de klassen worden kleiner en de scholen schoner en veiliger. De aanvullende beurs voor studenten gaat met 250 gulden omhoog. Universiteiten worden weer onafhankelijk van het bedrijfsleven.

9 Het recht moet z'n loop hebben

Het recht moet op alle punten weer zijn loop hebben. Toegang tot rechtshulp wordt voor iedereen gegarandeerd. Straffen dienen effectiever te worden en slachtoffers beter geholpen. Er komen inkomensafhankelijke boetes.

10 Geen tweedeling in spel, sport en cultuur

We zeggen nee tegen tweedeling in de toegang tot spel, sport en cultuur. In elke wijk komt een gegarandeerde hoeveelheid speelruimte. Kinderen krijgen een 'sportstrippenkaart', jongeren mogen kosteloos de musea ontdekken en elke zaterdag zijn alle musea gratis. Het leengeld bij bibliotheken wordt afgeschaft. Zwemles komt weer terug op de basisschool. De amateursport krijgt meer middelen. De publieke omroep wordt versterkt. Kunstenaars mogen weer kunstenaars zijn, in plaats van ondernemers.

11 Samen leven

We kiezen voor samen leven. Dat kan door een deltaplan voor integratie waarmee we de groeiende scheiding in witte en zwarte scholen en de segregatie in de wijken gaan bestrijden en de integratie gaan bevorderen. Bijzondere scholen mogen geen allochtone leerlingen meer wei-

geren. Migranten krijgen al na drie jaar stemrecht voor de gemeenteraad én Provinciale Staten.

12 Veilige opvang voor vluchtelingen

Een ruimhartig asielbeleid voor politieke vluchtelingen is een hoeksteen van een beschaafde samenleving. Nederland verhoogt zijn bijdrage aan UNHCR ten behoeve van de opvang van vluchtelingen in de regio.

13 Meer aandacht voor jong en oud(er)

Er komen staatssecretarissen voor jongeren en senioren. Het minimumloon gaat gelden vanaf 18 jaar. Pensionering met 65 jaar blijft een onaantastbaar recht. De AOW gaat fors omhoog, vooral voor de mensen met alleen AOW of met een klein pensioentje. Maatschappelijke betrokkenheid van ouderen blijft in de toekomst cruciaal en wordt dan ook bevorderd. Er komen meer en betaalbare ouderenwoningen.

14 Stop uitverkoop democratie

De uitverkoop van de democratie moet stoppen. Er komt een brede maatschappelijke discussie over bescherming en bevordering van de democratie. Jongeren krijgen een opleiding tot 'democraat'. De dag van verkiezingen wordt een vrije dag (5 mei). Migranten krijgen stemrecht voor de provincie. Nederland stopt met het overdragen van nog meer bevoegdheden aan de ondemocratische Europese Unie.

15 Internationale solidariteit

Spreiding van kennis, inkomen en macht betekent afwijzen van de neoliberale globalisering, door schuldkwijtschelding aan de Derde Wereld en een betere machtsverdeling binnen de Verenigde Naties, het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Nederland kiest voor steun aan vreedzame oplossingen van conflicten, gaat uit de overleefde NAVO en verkleint haar leger. We besteden het vrijkomend geld onder andere aan verhoging van het budget voor ontwikkelingssamenwerking naar 1% van het bruto nationaal product, als bewijs van internationale solidariteit. ●

Nog meer alternatieven voor Paars

'Eerste weg links' is een lijvig verkiezingsprogramma geworden, met alternatieven op tal van terreinen voor de huidige paarse politiek. Een greep uit de plannen.

Verbod sponsoring politieke partijen • Helpt vennootschapscommissarissen benoemen door werknemers • Gekozen staatshoofd • Troonrede door minister-president • Geen sollicitatieplicht bij standsgerechtigden met kinderen • Geen budgetfinanciering sociale werkvoorziening • Maatregelen tegen RSI • Vijf vrije dagen erbij • Betere voorzieningen voor mensen met handicap • Kleine ziekenhuizen open houden • Ambulance binnen 15

minuten ter plekke • Meer aandacht stervensbegeleiding • Euthanasie mag nooit 'normaal' worden • Alcoholmisbruik en tabaksverslaving tegengaan • Legalisering softdrugs, aanpakken harddrugs • Farmaceutische industrie aan banden • Goede etikettering voeding • Geen genetische manipulatie in landbouw • Veevervoer terugdringen • Verbod op jacht en bontindustrie en -handel • Asbest saneren • Verbod chloortreinen • Minder bestrijdingsmid-

delen • Vmbo uit verdomhoek • Meer steun ROC's • Betere studentenhuysvesting • Meer middelen speciaal onderwijs • Postkantoren en winkels in wijken en dorpen • Betere bescherming buitengebied • BVD integreren in politieapparaat • Steun sociale advocatuur • Betere begeleiding ex-gedetineerden • Geen kortzichtige import buitenlandse arbeidskrachten • Mensensmokkel tegengaan • Taalscholen in buurten • Meer kinder- en jongerenwinkels • Maatschappelijke stages in onderwijs • Geen reclame gericht op kinderen • Pensioen voor iedereen • Noodplan voor herinvoering gulden

Foto Paul Peters

Jan Marijnissen bij presentatie programma:

'Politiek is een kwestie van lef'

van een calculerende, terugtrekkende en afschuivende overheid. Kortom: het had niet zo gehoeven als het gegaan is. Politiek is geen speelbal van andere krachten, wat franje in de marge van de maatschappij. Politiek is een kwestie van keuzes maken – en dus een kwestie van lef. De verkeerde keuzes zijn door Paars genomen – omdat VVD, PvdA en D66 geen lef hebben de uitdagingen van de moderne maatschappij zelf aan te pakken. Zij zijn het die de politiek een brevet van onvermogen hebben bezorgd. De door hen gekozen neoliberale weg van 'meer markt en minder overheid' blijkt volledig dood te lopen. Daarom moet het anders – en het kan ook anders. Er is een andere weg dan rechtsaf of rechtdoor. Er is de eerste weg links, wat wil zeggen: kiezen voor ingrij-

pende sociale wederopbouw, spreiding van kennis, inkomen en macht en voorrang van ecologie boven economie.'

U bent nu aan het woord

'Eerste weg links' is een ontwerpprogramma. Het is opgesteld door een adviescommissie van SP-Kamerleden en leden van het Partijbestuur en daarna in een aantal sessies besproken en tenslotte vastgesteld door het voltallige Partijbestuur. Het definitieve programma wordt vastgesteld op het verkiezingscongres van 19 januari in Den Bosch door afgevaardigden van alle ruim 26.000 leden. Het volledige verkiezingsprogramma kunt u lezen op onze website: www.sp.nl. U kunt daar ook reageren op de voorstellen in het ontwerp-programma.

Ik ben ervan overtuigd dat veel mensen in dit land balen van de ernstige erosie van de georganiseerde en aansluitend de spontane solidariteit. Ik ben er ook van overtuigd dat ze balen van de bewerking van politici dat de mensen nu eenmaal niet anders zijn en niets anders willen. Volgens mij krijgt de overheid de burgers die ze verdient. Als we het aantal calculerende burgers zien stijgen, dan is dat volgens mij vooral het gevolg

SP-eerste weg links

Landelijk secretariaat, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam

T (010) 243 55 55 F (010) 243 55 66 E sp@sp.nl I www.sp.nl